

IRAKASKUNTZA-GIDA

2022/23

Ikastegia

135 - Hezkuntza eta Kirol Fakultatea. Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Zientzi

Zikl.

Zehaztugabea

Plana

GDEPOR10 - Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Zientzietako Gradua

Ikastaroa

2. maila

IRAKASGAIA

25784 - Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Hezkuntza

ECTS kredituak: 6

IRAKASGAIAREN AZALPENA ETA TESTUINGURUA ZEHAZTEA

Ikasgai honek JFKZetako graduko oinarrizko konpetentzia guztien garapenean lagundu nahi du eta bertako G003 eta G004 konpetentzia orokorrekin dago zuzenago erlazionatuta. Hau da, "jarduera fisikoak eta kirolak baldintzatzen dituzten faktore sozialak ezagutu eta ulertzea" eta "jarduera fisikoak eta kirolak egiteak gizakiarengan alderdi sozialetan dituen eraginak ezagutu eta ulertzea". Modu berean, graduko M0CM01, M01CM02 eta M05CM01 konpetentzia espezifikoen garapenean lagunduko du. Hau da, "jarduera fisikoa eta kirola eta hauek egitea baldintzatzen duten faktore sozial eta kulturalak ezagutu eta ulertzea", "jarduera fisikoa eta kirola egiteak pertsonen heziketa ikuspegian eta alderdi psikosozialean dituen eraginak ezagutu eta ulertzea", eta "kirol formazio eta gorputz heziketako ikaskuntza-irakaskuntza prozesuak diseinatu, garatu eta ebaluatzea, pertsona ororen banakako ezaugarriak eta testuingurukoak aintzat hartuz".

Ikasgai honetan gorputz heziketarekin erlazionaturiko oinarrizko kontzeptuak aurkeztu eta landuko dira. Abiapuntu horretatik ikasleen prestakuntzan eta garapenean analisia eta gogoeta gaitasunak sustatuko dira, hurbileko planteamenduetan gizabanakoekin zein oinarrizko gizarte-akordioekin koherenteak eta adeitsuak diren ekintzak gauzatzeko. Funtsean, etorkizuneko profesionalak kalitatezko gorputz heziketa garatzeko gai izatea sustatuko da ikasgai honen bidez, aniztasunaren arreta, aukera berdintasuna, ekitatea, genero ikuspuntua, kulturartekotasuna, etab. jorratu eta landuz.

Ikasgai honek konpetentzia sozialak eta Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren eremu sozialaren garapena graduko ondorengo ikasgaiekin partekatzen du: JFKren Irakaskuntza (3. mailan), JFKren Soziologia (2. mailan) eta JFKren Historia (1.mailan).

GAITASUNAK / IRAKASGAIA IKASTEAREN EMAITZAK

IKASGAIKO GAITASUN ESPEZIFIKOAK

GE1.Jarduera fisikoaren eta kirolaren pedagogiako oinarrizko kontzeptuak eta teoriak ezagutu eta ulertzea, aldeztu aurretiko okertutako edo itxuraldatutako ikuskerak hauteman eta bideratzeko, modu horretan kontzeptu guztiak dagokien testuinguruan egoki kokatuz.

IKASKUNTZA EMAITZA:

Ikasgai honetan landutako kontzeptuak eta terminologia zuzen erabiltzen ditu landu eta aurkezten dituen banakako edo taldekako lanetan eta ebaluazio probetan, ahoz nahiz idatziz.

GE2. Jarduera fisikoaren eta kirolaren bidez esku-hartze hezitzaileak dituen inplikazioak ezagutu, ulertu eta analizatzea, erreferentzia den ikuspegiaren oinarrizko paradigma edo diskurtso teorikoaren arabera.

IKASKUNTZA EMAITZA:

Arlo honetako esku-hartzearekin erlazionaturiko diskurtsoei eta ikuspuntu teorikoei dagozkien ideiak modu koherente eta egokian defendatzen ditu landu eta aurkezten dituen banakako edo taldekako lanetan eta ebaluazio probetan, ahoz nahiz idatziz.

GE3.Gorputz heziketaren arloan esku-hartze profesionalerako ereduak aztertu eta baloratzea, pertsonaren eta oinarrizko gizarte-akordioaren errespetua sustatuz (aniztasunaren arreta, aukera berdintasuna, genero ikuspegia, kulturartekotasuna, gatazken bitartekaritza…)

IKASKUNTZA EMAITZA:

Pertsonarekiko errespetuan eta oinarrizko giza-akordioetan oinarritzen diren eredu profesionalak defendatzen ditu eta argudiatzeko gai da landu eta aurkezten dituen banakako edo taldekako lanetan eta ebaluazio probetan, ahoz nahiz idatziz.

GE 4.Arlo honetako berezko informazioa bilatzea eta erabiltzen ikastea. Sortzen diren berrikuntzetan eta eztabaida berrietan eguneratuta egoteko, eta egoera berrietara eta praktikan agertzen diren arazoetara egokitzeko eta erantzuteko gai izateko.

IKASKUNTZA EMAITZA:

Arlo honetan informazioa bilatzeko oinarrizko iturriak identifikatzeko gai da, eta modu egokian erabiltzen ditu landu eta aurkezten dituen banakako edo taldekako lanetan eta ebaluazio probetan, ahoz nahiz idatziz.

ZEHARKAKO KONPETENTZIAK:

G021. Lan arloko bikaitasun eta kalitate ohiturak garatzea. **IKASKUNTZA EMAITZA:**

Ikaslea bikaintasuneko eta kalitateko irizpide minimoak hitzartuz ebaluazio-neurriak eta zereginen erantzuna betetzeko gai da. (2 maila). (Ebaluagarria, lan indibidualen edo taldeko lanen bidez)

G022 Ariketa profesionalean zuzentasunez aritzeko beharrezkoak diren printzipio etikoak ezagutzea, eta horien arabera jardutea. (Ebaluagarria, lan indibidualen edo taldeko lanen bidez)

IKASKUNTZA EMAITZA:

Ikasleak justizia printzipio etiko nagusi eta oinarrizkoagatik errekonozitzen du (2 maila). (Ebaluagarria, lan indibidualen edo taldeko lanen bidez)

CONTENIDOS TEÓRICO-PRÁCTICOS

EDUKI TEORIKOAK

1. ABIAPUNTUA. ZERI BURUZ HITZ EGITEN DUGU HEZKUNTZAZ MINTZATZEN GARENEAN?

- Hezkuntzaren zentzua, xedeak eta funtzioak.
- Hezitzaileen funtzioak.
- Oinarrizko baliabideak eta tresnak heziketa-eremuan.

2. JARDUERA FISIKOAREN ZENTZUA HEZKUNTZAREN ESPARRUAN.

- Arrazionaltasunaren eta gorputz-hezkuntzaren esparruak.
- Hezkuntza-sistema: gorputz-hezkuntzako curriculumak.
- Zeharkako gaitasunak gorputz-hezkuntzan: hezkuntza sozio-emozionala.
- Kalitateko ikuspegiak heziketa fisikoan: heziketa fisiko kritikoa, heziketa fisiko humanista, heziketa fisiko kooperatiboa.

3. KALITATEZKO GORPUTZ HEZKUNTZA: GUZTIONTZAT.

- Nerabeak eta jatorri sozio-emozionaleko portaera-arazoak (ACE)
- Hezkidetzaren gorputz-hezkuntzan.

EDUKI PRAKTIKOAK

4. KALITATEZKO GORPUTZ HEZKUNTZA PRAKTIKATZEKO ORIENTABIDEAK.

-Arrazionaltasun praktikotik hurbil dauden eredu pedagogikoak Gorputz Hezkuntzan: eredu kooperatiboa (erronka fisiko kooperatiboak), eredu ulerkorra (jolasak eta/edo kirol eraldatuak), proiektuetan oinarritutako ikaskuntza, ikaskuntza - zerbitzua (GS), beste metodologia batzuk.

METODOLOGIA

Ikasleen parte-hartzea eta inplikazioa saioetan garrantzitsua da irakasgaiaren garapenerako. Parte-hartze aktiboa eta gogoetatsua sustatzeko, teknika eta metodologia hauek erabiliko dira: irakaslearen azalpenak eta azalpenak, banakako eta taldeko jarduerak, eztabaidak, arazoak konpontzea, jarduerak, saioak eta/edo proiektuak diseinatzea, dokumentuak irakurri eta aztertzea, bideoak ikusi eta aztertzea.

IRAKASKUNTZA MOTAK

Eskola mota	M	S	GA	GL	GO	GCL	TA	TI	GCA
Ikasgelako eskola-orduak	45	5	10						
Horas de Actividad No Presencial del Alumno/a	45	23	22						

Legenda: M: Magistrala

GL: Laborategiko p.

TA: Tailerra

S: Mintegia

GO: Ordenagailuko p.

TI: Tailer Ind.

GA: Gelako p.

GCL: P. klinikoak

GCA: Landa p.

EBALUAZIO-SISTEMAK

- Ebaluazio jarraituaren sistema
- Azken ebaluazioaren sistema

KALIFIKAZIOKO TRESNAK ETA EHUNEKOAK

- Garatu beharreko proba idatzia % 75
- Talde lanak (arazoen ebazpenak, proiektuen diseinuak) % 25

OHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

1) EBALUAZIO JARRAITUA

EBALUAZIO JARRAITUKO SISTEMAREN BIDEZ KALIFIKAZIORAKO TRESNAK:

(A) Idatzizko banakako proba (% 75)

(*) Idatzizko proba nahitaez egin behar da, eta gutxienez 5 onartu behar da, gainerako kalifikazioekin batezbestekoa egin ahal izateko. Irakasgaia gainditzeko gutxieneko nota 5 da.

(*) Gidan 3 atal teorikoak agertzen dira. Atal bakoitzaren garapena eta gero ebaluazio proba bat egingo da (guztira 3 proba). Proba hauek gaindituz gero ez dira berriro azkeneko azteketan atal horren edukiak ebaluatu behar.

(B) Taldeko lanak (% 25)

(*) Taldeak gehienez ere 5 kidek osatuko dituzte. Lan horien kalifikazioa taldeka egingo da, eta gero taldeak erabakiko du nola banatu kalifikazioa kideen artean

NOTA PARTZIALAK IKASTURTE AKADEMIKO BEREAN SOILIK GORDEKO DIRA. DEIALDIARI UKO EGITEA:

Ikasleak etengabeko ebaluazioari uko egiten diola jasotzen duen idatzi bat aurkeztu beharko dio ikasgaiaren ardura duen irakasleari eta, horretarako, bederatzi asteko epea izango du lauhilekoko ikasgaien kasuan edo 18 astekoa urteko ikasgaienean, ikastegiko eskola egutegian zehaztutakoarekin bat lauhilekoa edo ikasturtea hasten denetik kontatzen hasita. Ikasgaiaren irakaskuntza gidan epe luzeagoa ezarri ahal izango da.

2) AZKEN EBALUAZIOAREN SISTEMA

ikasleak eskubidea izango du ikasturtean zehar landutako eduki guztietan ebaluatu ahal izateko, bai teorikoak, bi praktikoak, azkeneko proba batean. Azkeneko proba bi atalez osatuta egongo da, zati batean eduki teorikoak eta beste zatian praktikoak.

DEIALDIARI UKO EGITEA

1. Deialdiari uko egiten dioten ikasleek «aurkezteke» kalifikazioa jasoko dute.
2. Etengabeko ebaluazioaren kasuan, deialdiari uko egin nahi dioten ikasleek kasuan kasuko ikasgaiaren irakaskuntza aldia bukatu baino, gutxienez, hilabete lehenago egin beharko dute eskaria. Eskari hori idatziz aurkeztu beharko zaio ikasgaiaren ardura duen irakasleari.
3. Azken ebaluazioaren kasuan, azterketa egun ofizialean egin beharreko probara ez aurkezte hutsak ekarriko du automatikoki kasuan kasuko deialdiari uko egitea.

EBALUAZIO PROBETAN ETA LAN AKADEMIKOETAN JOKABIDE MAKUR EDO IRUZURREZKOA IZATEAREN ONDORIOAK: UPV/ EHUko PROTOKOLOA, EBALUAZIO PROBETAN ETA LAN AKADEMIKO ETAN JOKABIDE MAKUR ETA IRUZURREZKOA ERAGOZTEARI ETA ETIKA AKADEMIKOARI BURUZKOAN azaldutako jokabide iruzurrezkoak dauzkatenean eta haien laguntzaile ezinbestekoek ondorio hauek pairatuko dituzte:

- Kalifikazioan: suspentsoa jasoko dute eta 0,0 puntuazioa.

(*) "Ebaluazioa ez prezentziala egin beharko balitz, antolaketa-egokitzapenak egingo dira 2021-2022 Irakaskuntzarako Egokitzapen Planaren gomendioei jarraituz eta dagokien egutegi eta egitarauan"

EZOHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

ORIENTAZIOAK:

Ezohiko deialdian, egin beharreko proba bi zatiz osatuta egongo da: zati teorikoa eta praktikoa.

Ebaluazio jarraituaren sistema hautatu baina ikasgaia bere osotasunean gainditzea lortu ez duten ikasleak ezohiko deialdira aurkeztu ahal izango dira eta gaindituriko ataletako notak gordeko dira (ikasturte akademiko berean zehar).

DEIALDIARI UKO EGITEA:

Azken ebaluazioaren kasuan, azterketa egun ofizialean egin beharreko probara ez aurkezte hutsak ekarriko du automatikoki kasuan kasuko deialdiari uko egitea.

(*) Ebaluazioa ez prezentziala egin beharko balitz, antolaketa-egokitzapenak egingo dira 2020-2021 Irakaskuntzarako Egokitzapen Planaren gomendioei jarraituz eta dagokien egutegi eta egitarauan (<https://www.ehu.es/eu/ehu-edonondik/ebaluazioa>).

NAHITAEZ ERABILI BEHARREKO MATERIALAK

- E-gelaren bitartez bideratutako materiala ezinbestekoa izango da ikasgaiaren jarraipena egiteko.

- Irakurgaiak. Ikasleak saio bakoitzari dagokion irakurgaia eraman behar du ikasgelara (paperean), bestela ikasleak ezin izango du saio horretan parte hartu, eta asistentzia falta jarriko zaio.

BIBLIOGRAFÍA

Oinarrizko bibliografia

- Arnold, P.J. (1991). Educación física, movimiento y curriculum. Madrid: Morata. Bantula, J. (1998). Juegos motrices cooperativos. Barcelona: Paidotribo.
- Blázquez Sánchez, D. (director y editor). (2016). Métodos de enseñanza en educación física: enfoques innovadores para la enseñanza de competencias. Barcelona: INDE.
- Blázquez, D. y Sebastiani, E. (2009) Enseñar por competencias en educación física. Barcelona: INDE. Brotto, F. (1999). Jogos cooperativos: O jogo e esporte como un exercício de convivencia. Campinas (Brasil): Universidade Estadual de Campinas.
- Carranza, M. y Mora, J. (2003). Educación física y valores: educando en un mundo complejo: 31 propuestas para los centros escolares. Barcelona: Graó.
- Contreras, O.R. (2012). Las competencias del profesor de educación física. Barcelona: INDE. Craig, S. (2016). The Trauma-Sensitive Teacher. Educational Leadership, 74(1), 28-32.
- Craig, S. (2017). Trauma-Sensitive Schools for the adolescent years. New York: Teachers College Press.
- Devís, J. y Peiró, C. (1992). Nuevas perspectivas curriculares en educación física, la salud y los juegos modificados. Barcelona: INDE.
- Escartí, A (Coord.) (2005). Responsabilidad personal y social a través de la educación física y el deporte. Barcelona: Graó.
- Felitti, V. J., Anda, R. F., Nordenberd, D., Williamson, D. F., Spitz, S. M., Edwards, V. y Marks, J. S. (1998). The adverse childhood experiences (ACE) study. American Journal of preventative medicine, 14, 245-258.
- Fernández, E. (2010). PAFIC. Guía para promover la educación física entre las chicas. Madrid: Consejo Superior de Deportes.
- Fernández-Río, J. y Velázquez, C (2005). Desafíos Físicos Cooperativos. Sevilla: Wanceulen.
- Fraile Aranda, M. (2004). Didáctica de la Educación Física. Una perspectiva crítica y transversal. Madrid: Biblioteca Nueva.
- Fraile, A. (2008). El aprendizaje cooperativo como metodología para el desarrollo de los ECTS: una experiencia de formación del profesorado de educación física. Fuentes: Revista de la Facultad de Ciencias de la Educación, 8, 22-35.
- Fraile, A. (coord.). (2008). La resolución de conflictos en y a través de la educación física. Barcelona: Graó.
- Gómez Lecumberri, C., Puig Barata, N. y Maza Gutiérrez, G. (2009). Deporte e integración social: guía de intervención educativa a través del deporte. Barcelona. INDE.
- González Arévalo, C. (coord.). (2010). Los secretos del profesorado eficaz en educación física. Barcelona: INDE.
- González, C.; Lleixà, T.; Batalla, A. (coords.) (2010). Educación física: investigación, innovación y buenas prácticas. Barcelona: Graó.
- Kirk, D. (1990). Educación física y curriculum. Valencia: Universitat de Valencia
- Lleixa, T. y Soler, S. (2004). Actividades físicas y deporte en sociedades multiculturales. ¿Integración o segregación?. Barcelona: ICE. Universitat Barcelona.
- López Pastor, V.M; Monjas Aguado, R; Pérez Brunicardi, D. (2003). Buscando alternativas a la forma de entender y practicar la educación física escolar. Barcelona: INDE.
- Lorente-Catalán, E.; Martos-García, D. (eds.) (2018) Educación Física y pedagogía crítica: propuestas para la transformación personal y social. Valencia: Publicaciones de la Universitat Valenciana.
- Martínez de Mandojana, I. (2017). Profesionales portadores de Oxitocina. Madrid: Hilo Rojo Ediciones.
- Martinez, L. y Alvarez, R. (coords.) (2009). La educación física y el deporte en la edad escolar: el giro reflexivo en la enseñanza. Madrid: Miño y Dávila.
- Omeñaca, R. y Ruiz, J. V. (2007). Juegos cooperativos y educación física. Barcelona: Paidotribo. Orlick, T. (1997). Juegos y Deporte Cooperativos. Madrid: Popular.
- Piedra, J. (2013). Géneros, masculinidades y diversidad: educación física, deporte e identidades masculinas. Barcelona: Octaedro.
- Piedra, J. (2016). Deporte y género: manual de iniciación. Barcelona: INDE.
- Rubio, L.; Campo, L.; Sebastiani, E. (coord.) (2014). Aprendizaje servicio y educación física: experiencias de compromiso social a través de la actividad física y el deporte. Barcelona: INDE
- Ruiz Omeñaca, J. (2004). Pedagogía de los valores en la educación física: cómo promover la sensibilidad moral y el comportamiento ético en las actividades físicas y deportivas. Madrid: CCS.
- Scraton, S. (1995). Educación física de las niñas: un enfoque feminista. Madrid: Morata.
- Tinning, R. (1992). Educación física: la escuela y sus profesores. Valencia: Universitat de València.
- Velázquez, C. (2004). Las actividades físicas cooperativas. Mexico D.F.: Secretaría de Educación Pública. Subsecretaría de Educación Básica y Normal.
- Velázquez, C. (2010). Aprendizaje cooperativo en educación física: fundamentos y aplicaciones prácticas. Barcelona: Inde.

Gehiago sakontzeko bibliografia

- Balaguer, P., Zorrilla, L., Capella, C. y Corbatón, R. (2016). Estudio de caso de una experiencia de aprendizaje-servicio en educación física con niños en riesgo de exclusión social. *EmásF. Revista Digital de Educación Física*, 38, 134-145.
- Bauman, Z. (2007). *Los retos de la educación en la modernidad líquida*. Barcelona: Gedisa.
- Capella, C., Gil, J., Chiva, O. y Corbatón, R. (2015). Promoción del emprendimiento social y la competencia docente en la aplicación de juegos motores y expresivos utilizando el aprendizaje servicio en educación física. *RIDAS, Revista Iberoamericana de Aprendizaje Servicio*, 1, 138-143.
- Chiva, O., Capella, C. y Pallarès, M. (2018). Investigación-acción sobre un programa de aprendizaje-servicio en la didáctica de la educación-física. *Revista de Investigación Educativa*, 36(1), 277-293.
- Chomsky, N. (2002). *La (des) educación*. Barcelona: Editorial Crítica.
- Dewey, J. (1995). *Democracia y educación*. Madrid: Morata.
- González Suárez, A (ed.) (2005). *Avances en Ciencias del Deporte*. Bilbao: Servicio Editorial de la Universidad del País Vasco.
- López, V. M.; Monjas, R., Manrique, J.C., Barba, J. J. y González, M. (2008). Implicaciones de la evaluación en los enfoques de educación física cooperativa: el papel de la evaluación formativa y compartida en la necesaria búsqueda de coherencia. *Cultura y Educación*, 20(4), 457-477.
- Lorenzo, V. y Matellanes, B. (2013). Desarrollo y evaluación de competencias psicosociales en estudiantes universitarios a través de un programa de Aprendizaje-Servicio. *Revista Internacional de Educación para la Justicia Social*, 2(2), 155-176.
- Ríos, M. (2015). La educación física como recurso de intervención socioeducativa. Los créditos de APS en centros penitenciarios y de salud mental. *IPSE-ds. Revista de Intervención Psicosocioeducativa en la Desadaptación social*, 8, 35-42.

Aldizkariak

- Agora
- Apunts
- Habilidades Motrices
- Perspectivas de la educación física
- Physical Education & Sport Pedagogy.
- Revista de Educación Física
- Sport, Education and Society
- Tándem

Interneteko helbide interesgarriak

UPV/EHU Biblioteca. Datu baseak: <https://www.ehu.eus/eu/web/biblioteca/datu-baseak>

Eusko Jaurlaritzaren Hezkuntza saila: <http://www.euskadi.eus/eusko-jauraritz/hezkuntza-saila/>

Berritzegunea, gorputz heziketako irakasleen ataria: <http://www.gorputzheziketa.hezkuntza.net/web/guest/baliabideak>

M.E.C: Recursos de educación física: <http://recursos.cnice.mec.es/edfisica/>

Revista digital Educación Física y Deportes. En: <http://www.efdeportes.com>

Revista Internacional de Ciencias del Deporte. <http://www.cafyd.com/REVISTA/ojs/index.php/ricyde>

OHARRAK